

Algemene vergadering BBL, zaterdag 21 oktober 2006

Agendapunt 3. Krachtlijnen van de BBL-werking uit het rollend meerjarenprogramma 2007 en 2008

Door Danny Jacobs, directeur
Jan Turf, beleidscoördinator BBL

Het werkingsprogramma 2007-2008 van Bond Beter Leefmilieu - dat vandaag ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de leden van de Algemene Vergadering - is een rollend meerjarenprogramma: het geeft uiting aan de continuïteit die voorop staat binnen de werking van BBL. De koepelwerking van de vereniging, onze beleidswerking en onze talrijke doelgroepgerichte campagnes zijn gestoeld op een opvolging over meerdere jaren. Toch wordt de werking van BBL de komende twee jaar gekenmerkt door een aantal duidelijke accenten. In deze nota schetsen we de op basis van het uitgebreide werkingsprogramma enkele belangrijke krachtlijnen van de BBL-werking in 2007 en 2008. Ze werden gedistilleerd uit het uitgebreid rollend meerjarenprogramma dat raadpleegbaar is via onze website¹

BBL als vzw, organisatie en werkgever

BBL is een vzw waarin op jaarbasis een vijftigtal medewerkers (waarvan 35-tal op professionele basis, 5-tal vrijwilligers en 10-tal stagiairs) de dagelijkse werking invullen. De raad van bestuur en het management dienen te zorgen voor een **voorwaardenscheppend kader**, een stabiele financiële omgeving en een gedegen werkorganisatie zodat het 'groene fabriekje' ook de komende twee jaar naar behoren blijft draaien.

In maart 2007 worden de **driejaarlijkse bestuursverkiezingen van BBL** georganiseerd. Ter voorbereiding hiervan vertrekt er dit najaar '06 een oproep naar de aangesloten verenigingen, die de gelegenheid krijgen om kandidaat-beheerders naar voren te dragen. De nieuw samen te stellen raad van bestuur dient in ieder geval een goede weerspiegeling te zijn van de diverse geledingen (lokale werkingen, regionale verenigingen, gewestelijke ledenverenigingen, thematische organisaties) en kan tevens een aantal leden coöpteren omwille van hun specifieke kennis en/of expertise.

Het voorbije jaar werd een **doorlichting van de werking van BBL** doorgevoerd in het kader van de werking kwaliteitszorg. Dit resulteerde in een **viertal krachtlijnen** (o.a. strategische doelen leren vastleggen, onze communicatie verbeteren, meer kennis opbouwen rond wat anderen over ons vinden en meer betrokkenheid bij de medewerkers realiseren) die volop in de werking worden opgepikt.

Het voorbije half jaar werd verder **strategisch werk** geleverd rond drie onderdelen van de werking:

a) het verbeteren van de ledencommunicatie². Dit voorjaar organiseerde BBL een uitgebreide bevraging bij een representatief staal van onze gewestelijke, regionale en lokale leden. Alles draaide rond de kernvraag: Hoe communiceren jullie het liefst met BBL en wat verwachten jullie van de communicatie die BBL voert? De vorm, de inhoud, frequentie, goede en slechte punten kwamen aan bod. De antwoorden waren veelal vrij eenduidig en lieten ons toe negen actiepunten voor de toekomst te formuleren. Centraal staat de vlotte en goede informatiedoorstroming. We bezorgen ook verenigingen de achtergrondinfo waar zij naar vragen, onder meer via modeladviezen voor lokale Minaraden, het

¹ BBL, *rollend meerjarenprogramma 2007-2008*, Brussel, 90 blz. is af te halen van onze website via volgende link: <http://www.bondbeterleefmilieu.be/page.php/70>

² De Baere, Nicolas en Gansemans, Joris. *BELEIDSNOTA, Negen actiepunten voor een betere ledencommunicatie*, Brussel, BBL, 2006, 23 blz. kan op eenvoudig verzoek worden opgevraagd door de leden van de algemene vergadering van BBL bij danny.jacobs@bbvlv.be

uitgeven van een tweetal cahiers per jaar en door in via e-zines systematisch vanaf nu ook langere inhoudelijke bijdragen te bezorgen.

b) het consolideren en versterken van het financieel beleid van BBL³. Eind jaren '90 zat BBL financieel in een zeer slecht vaarwater, kapseis maken kon toen niet lang uitblijven. De voorbij zes jaar werden alle zeilen bijgezet om dit tij te doen keren. De resultaten van een meerjarenanalyse zijn meer dan positief en spreken voor zich. Op vraag van de raad van bestuur zetten we tevens een aantal bakens uit voor het te voeren financieel beleid tot 2009. Centraal staat het streven naar consolidatie en zuinige veiligheid: we opteren voor consolidatie boven groei. We houden ook de komende jaren een zuinig en veilig financieel beleid aan. Waar groei mogelijk is, via het versterken en verder uitbouwen van bestaande werking, gaan we deze zeker niet uit de weg. We trachten onze afhankelijk van Vlaamse overheidssubsidies te verminderen.

c) het verhelder van onze relatie tot het bedrijfsleven⁴. Bedrijven en BBL. Soms een relatie van water en vuur. In vele gevallen een van elkaars' standpunten verkennen. In een aantal gevallen werken we zelf graag met elkaar samen. We maakten de voorbije maanden tijd voor een nieuwe denkoefening over hoe we in de toekomst met elkaar moeten en kunnen omgaan. Centraal staat het versterken van onze kennis over het bedrijfsleven en het verkennen van nieuwe mogelijkheden om het bedrijfsleven te beïnvloeden. We wensen bovendien een toekomstgerichte dialoog met bedrijven en bedrijfssectoren te voeren. We gaan meer gebruik maken van de mogelijkheid om samen met het bedrijfsleven deel te nemen aan het strategisch overleg inzake beleidsontwikkelingen geïnitieerd door de overheid. Waar nodig blijven we op een kritische wijze negatieve ontwikkelingen binnen het bedrijfsleven opvolgen.

Een veelvuldige koepelfunctie

Het invullen van de koepelfunctie van BBL blijft het prioritaire werkingsdomein van BBL

De **belangenbehartiging inzake werkgevers en –subsidiegebonden dossiers** focust op volgende elementen.

Als vertegenwoordiger van de milieusector binnen de werkgeversorganisatie Sociale waken we over de gedegen uitvoering van het tweede *Vlaams Interprofessioneel Akkoord (VIA)*: we gaan voor bijkomende middelen voor onze werkgevers voor het toekennen van een eindejaarspremie en hopen tevens een onbepaald aantal nieuwe banen te kunnen creëren in de sector.

We werken aan een herziening van het *decreet en besluit houdende de erkenning en subsidiëring van de mobiliteitsverenigingen*, waarvan de helft van de huidige erkende clubs aangesloten is bij BBL. Dit moet medio 2007 resulteren in een aangepast subsidiekader dat kan uitvoering krijgen via de Vlaamse begroting 2008.

Onze **sectorwerking inzake kwaliteitszorg** komt stilaan maar zeker op kruissnelheid. Een greep uit de geplande acties... We begeleiden verenigingen in hun streven de eigen werking door te lichten. We leren binnen de sector met z'n allen al doende strategische planning omzetten in concrete doelen. We maken ons sterk dat alle onze verenigingen voldoen aan alle juridische aspecten van de nieuwe vrijwilligerswetgeving. We onderzoeken het imago dat onze sector heeft in de samenleving en stellen op basis daarvan concrete verbeterpunten voor. We versterken de capaciteit in de sector in het leren omgaan met 'cijfers'.

We **continueren het overleg** met onze **verenigingen** op alle niveaus van lokaal over regionaal tot het gewestelijk en federale. Structurele peilers binnen deze werking blijven het *Regionaal Beraad*, de samenwerking op het niveau van de *Vier gewestelijke milieufederaties (BBL, BRAL, IEW en IEB)*.

³ Conings Lode, De Laat Gerda, en Jacobs Danny, *Beleidsnota 2000 - 2009: verleden, heden en toekomst van de BBL-financiën*, Brussel, BBL, 2006, 37 blz. kan op eenvoudig verzoek worden opgevraagd door de leden van de algemene vergadering van BBL bij danny.jacobs@bbvl.be

⁴ Jacobs Danny, Turf Jan, Van Regenmortel Dirk. *Beleidsnota, BBL en het bedrijfsleven: van heldere aanklacht tot diffuse samenwerking?*, Brussel, BBL, 2006, 22 blz. kan op eenvoudig verzoek worden opgevraagd door de leden van de algemene vergadering van BBL bij danny.jacobs@bbvl.be

Afstemming, gecoördineerd optreden en **inhoudelijk ondersteunen** zijn drie sleutelwoorden in dit verband. Inhoudelijke kennisoverdracht en vorming blijft centraal staan in onze relatie met de regionale verenigingen. Dit laat de verenigingen toe op een goede wijze te laten participeren in bestaande en nieuwe fora als het regionaal sociaal-economisch overleg (RESOC), raden en opvolgingscommissies ondergebracht in de regionale structuren van het waterbeleid, afbakeningsprocessen en gebiedsgericht milieubeleid, ...

De **ondersteuning van aangesloten verenigingen** is begin 2006 geclusterd in een 5-koppig **bewegingsteam**. Dit bewegingsteam heeft ook de komende twee jaar als opdracht de globale noden van de aangesloten verenigingen in kaart te brengen, gezamenlijke programma's, acties en algemeen ondersteunende instrumenten te ontwikkelen.

Netwerken, samenwerkingsverbanden en partnerships verstrengelen BBL met zijn aangesloten verenigingen. Dit uit zich in volgende activiteiten:

a) Het lokale natuur- en milieubeleid krijgt bijzondere aandacht. **Tandem**, het samenwerkingsverband van negen gewestelijke natuur- en milieuverenigingen krijgt van de Vlaamse overheid een ondersteuning tot einde 2007: we gaan verder lokaal de boer op om vormen van samenwerking tussen beweging en lokale besturen aan te zwengelen. We gaan het gesprek aan met minister van Leefmilieu Kris Peeters over welke rol er wordt weggelegd voor Tandem eens de nieuwe Samenwerkingsvorm 2008-2013 met de lokale besturen in voege zal treden.

b) We investeren tevens in de werking van een aantal **verenigingen die nauw aansluiten bij onze sector**. *Arbeid en Milieu* vzw concretiseert onze samenwerking met de drie vakbonden (ACV, ABVV, ACLVB). Via de vzw *Trage Wegen* realiseren we samenwerking met sociaal-culturele verenigingen, mobiliteitsclubs, ... Via *Komimo* vzw timmeren we verder aan het uitbouwen van een sterke milieu- en mobiliteitskoepel die ook beleidsgericht zijn mannetje kan staan.

c) We doen ook serieuze inspanningen om de **milieubeweging te linken aan het ruimere middenveld**. En niet zonder succes. Als medetrekker van de *Verenigde Verenigingen* maken we vanaf nu werk van de concrete inwerkingtreding van het 'charter middenveld' dat eerder dit jaar met de nieuwe Vlaamse regering werd ondertekend. Binnen het *Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling* (VODO) trekken we mee aan een verbreding van de werking naar organisaties die opkomen voor de rechten van vrouwen, nieuwe Vlamingen en allochtonen, kansarmen, jongeren, ...

Adviseren, overleggen en samenwerken buiten het koepelverband.

BBL is gesprekspartner in tientallen **advies- en overlegorganen**. De voorbije twee jaar hebben we onze participatie aan en inbreng in niet-functionele en slapende fora wordt stopgezet, afgebouwd of op een lager pitje gezet. BBL wil zo de participation trap als valkuil vermijden. Zo kunnen we meer dan ooit onze aandacht concentreren op cruciale organen als *MiNa-Raad* en *Federale Raad Duurzame Ontwikkeling*: het zoeken naar convergenties inzake milieu en economie tussen milieuverenigingen, werkgevers- en werknemersorganisaties is een bijzonder aandachtspunt. We bereiden ons ook volop voor op onze nieuwe taak in de *Mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA)* en de *Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO)*, twee raden in aanpalende beleidsdomeinen die cruciaal zijn voor het realiseren van onze missie en doelen.

Toenemende aandacht gaat naar een **versterking van onze allianties op Europees niveau**, een beleidsniveau dat cruciaal is voor het tot stand komen en bewaken van de milieuregelgeving in ons land. We investeren verder in onze Europese milieukoepel *EEB, Transport & Environment* en *Climate Action Network*. We zijn medeverantwoordelijk voor de internationale coördinatie van *Foundation for Environmental Education (FEE)*, de wereldwijde educatievereniging inzake milieu. We houden ons tevens aan onze afspraak om de internationale vereniging *Seas at Risk* als vzw onder Belgisch recht een gedegen doorstart te laten maken. Met onze *Nederlandse zusterfederaties in Zeeland, Brabant en Limburg* onderhouden we de intense vormen van afstemming die we het voorbije jaar hebben opgebouwd.

Publiekgroepen bereiken via onze campagnes

BBL was de voorbije tien jaar een laboratorium waar tal van campagnemodellen werden ontwikkeld, experimenteel uitgetest en nadien ruim werden verspreid. Projecten en campagnes die nieuwe doelgroepen aanspreken, gedragsbijsturend effect hebben en het draagvlak voor het milieuthema verbreden.

We kiezen hier vanaf 2007 voor *twee benaderingswijzen*. Enerzijds zetten we waar mogelijk en opportuun in op **schaalvergroting en consolidatie** van projecten en campagnes. Anderzijds creëren we binnen onze werking nog voldoende **ruimte voor experimenteren, voor het werken met nieuwe actoren en voor het bevorderen van ‘procesbenaderingen** (is werken om op middellange of lange termijn resultaten in het milieubeleid te kunnen boeken).

Vooral binnen onze werking inzake ‘**milieu en mobiliteit**’ als ‘**energie en klimaat**’ zetten we in op consolidering, verdieping en schaalvergroting van een aantal van onze succesvolle activiteiten. Mobiliteit en energie zijn thema’s waar voor het milieu heel wat winst te rapen valt en waar BBL de nodige deskundigheid rond heeft opgebouwd. Deze twee werkingen worden dan ook ondergebracht in twee teams die als speerpunten in de werking van BBL naar voor worden geschoven.

Volgende activiteiten staan in de steigers:

a) We adviseren het energiebeleid van intercommunales en lokale besturen. We zetten jaarlijks vele duizenden gezinnen aan om tijdens het stookseizoen 8% energie te besparen. We stimuleren de economische ontwikkeling van de markt inzake duurzaam bouwen en verbouwen. We organiseren open huizendagen voor kandidaat bouwers en verbouwers. We werken samen met kansengroepen rond de gevolgen van de vrijmaking van de energiemarkt voor hun energiefactuur.

b) Via *Met Belgerinkel naar de Winkel* stimuleren 15.000 handelaars in 150 gemeenten tienduizenden consumenten om met de fiets te gaan winkelen. Met *Fietsen naar Kyoto* zetten meer dan 330 werkgevers duizenden van hun werknemers aan om naar het werk te fietsen. Via ecodreven wijden we vele burgers, verenigingen en bedrijven in, in de kunst en kunde van energie-efficiënt autorijden. We hopen in 2007 en 2008 tevens projecten inzake efficiënter vlootbeheer bij bedrijven en hun werknemers te kunnen bewerkstelligen. We onderzoeken over welke mogelijkheden bedrijven kunnen beschikken om hun werknemers mobiliteitspakketten voor woon-werkverkeer aan te bieden.

De ruimte voor experiment en ontwikkeling zit er ook nog in onze werking inzake ‘**water**’, ‘**afval**’ en ‘**duurzaam consumeren**’. We ontwikkelen met lokale verenigingen aangesloten bij Heemkunde Vlaanderen concrete toekomstbeelden op basis van het scherp krijgen van het verleden en heden van *waterlopen*. In minstens 10 Vlaamse gemeenten zetten we buurten ertoe aan om gedurende een bepaalde periode hun *afvalzak op dieet* te zetten. In zestien Limburgse gemeenten krijgen inwoners de mogelijkheid om *duurzaam consumptiegedrag* te laten belonen via het sparen van punten op een duurzaamheidskaart. Punten die kunnen worden verzilverd met aardige beloningen allerhande. Mogelijks krijgt deze kaart in 2008 al een vervolg in tientallen andere Vlaamse gemeenten.

De beleidswerking van de vereniging

Het beleidswerk is van al onze werkgebieden het meest gevoelig voor de externe context. Eind 2004 schreven wij: “*De komende periode kondigt zich als ‘moeilijk’ aan, ondanks een regeerakkoord dat voldoende aanzet geeft voor een positief milieubeleid*”. Dit is ook zo gebleken. Het Vlaamse leefmilieubeleid wordt door de zetelende minister, zo goed als stilgelegd. Uitgangspunt voor het beleid vormt niet langer de kwaliteit van het leefmilieu, het behoud van de biodiversiteit en de gezondheid van de bevolking. Deze “waarden” lijken vervangen door de vraag welke optie het meest voldoet aan de directe (korte termijn) belangen van het bedrijfsleven. Het “zoeken naar draagvlak” dat in het begin van de legislatuur werd aangekondigd, is vervangen door het zoeken van de minste weerstand bij de eigen (ook electorale) achterban.

Dit alles wil niet zeggen dat er de voorbije periode geen resultaten of doorbraak werden gehaald. Werden zij al gehaald, dan eerder ondanks dan dankzij het beleid. Zo is er de dynamiek rond de Scheldeverdieping, het herstel van de natuurlijkheid en het Sigmaplan. Er is de op stapel staande verstrenging van het mestbeleid, er is de verbetering van de randvoorwaarden voor het opwekken van

hernieuwbare energie. Andere dynamieken gaan – weliswaar traag – vooruit: de zonering voor de waterzuivering, het integraal waterbeleid (watertoets), ...

De beloofde doorbraak rond 'handhaving' is er dan weer maar ten dele gekomen. Het ontwerp-handhavingsdecreet dat wellicht in 2007 naar het parlement gaat, is een catalogus van gemiste kansen.

Sinds het begin van deze Vlaamse legislatuur hebben wij ons als beleidsploeg ingezet om voorstellen te formuleren die kunnen rekenen op een breed draagvlak. Daartoe werden brede samenwerkingen opgezet, zowel binnen als buiten de klassieke adviesraden. Er werd gestreefd naar consensus met de sociaal-economische partners en/of met sectorverenigingen (bvb landbouw). Gezamenlijke adviezen werden geformuleerd, die echter doorgaans op het politieke niveau werden genegeerd.

De strategie van overleg en consensus heeft dus duidelijk haar grenzen bereikt. Toch is geen optie om de strategie te verlaten. In tegendeel, we willen haar versterken en verfijnen. Dit zal onder meer gebeuren via een nieuwe benadering van dialoog met het bedrijfsleven, maar ook door het hertekenen van de samenwerking tussen Minaraad en SERV.

Deze strategie moet echter worden aangevuld met bijkomende acties.

Deze acties moeten vooral publieksgericht zijn. Het debat moet meer via de media bij het grote publiek worden gebracht. Dat betekent ook visualiseren en zo nodig vereenvoudigen.

Een eerste aanzet daartoe werd gegeven met onze media-actie rond de gebrekkige aanpak van riolering en waterzuivering. Gelijkaardige mogelijkheden dienen zich aan rond Ruimtelijke Ordening, mobiliteit (missing links), fijn stof, geluidshinder, ... We moeten deze mogelijkheden sterker uitbuiten.

Daarnaast moeten we beter gebruik maken van de momenten waarop gegevens worden publiek gemaakt. Korter op de bal spelen met onze reacties.

Naast deze aanpassing van de strategische benadering, blijven de inhoudelijke thema's voor 2007/2008 grotendeels ongewijzigd.

Waterzuivering en integraal waterbeleid vormen de twee prioriteiten inzake 'water'.

Ook inzake energie is er werk aan de winkel. Na de succesvolle klimaatconferentie volgde een zeer zwak klimaatbeleidsplan, dat de Vlaamse **Kyotodoelstellingen** grotendeels in het buitenland wil realiseren. Wij blijven ijveren voor het inzetten van bijkomende instrumenten die het energiegebruik in Vlaanderen verder omlaag duwen. Zo willen wij een actieve beleids campagne voeren rond de **slimme kilometerheffing** (met tot doel internaliseren van de kosten) en rond '**energiezuinige gebouwen**'. Ook de werking rond **energiebesparing en armoede wordt verder gezet**. Nieuw is de aandacht voor **bio-energie** en de extra aandacht in 2007 voor **het behoud van de kernuitstap**. De meeste energiegerelateerde thema's zitten op de wip tussen federale en Vlaamse bevoegdheid en vergen dus een meersporig aanpak.

Op federaal niveau zal opnieuw aandacht gaan naar de opmaak van het (nu tweede) **pesticidenreductieprogramma** en naar de uitvoering van de maatregelen uit het eerste plan (en later het tweede).

Een aantal thema's zijn landbouwgerelateerd. In 2007 moet het nieuwe **mestbeleid** eindelijk vorm krijgen. Het is een dossier dat wij actief opvolgen. Daarnaast blijven wij ons inzetten voor een **GGO-vrij** Vlaanderen via een strenge coëxistentieregeling. Op campagnevlak sluiten wij ons aan bij de campagne **Duurzame Landbouw** in overleg met de Noord-Zuidbeweging.

Ook inzake Ruimtelijke Ordening hebben we een aantal prioriteiten gedefinieerd voor de komende werkperiode: er blijft werk te doen rond diverse strategische plannen voor de **Vlaamse havens** (Antwerpen, Zeebrugge en Gent) waar wij het principe van inbreiding centraal willen stellen, zodat in de uitvoeringsplannen (RUP's) dit principe overeind blijft. We blijven ons ook inzetten voor de correcte uitvoering van het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen**, waarbij de voornaamste aandacht gaat naar de afbakening van de stedelijke gebieden en het buitengebied. Versterken van de kernen en bewaren van de open ruimte vormen hier de leidraad. We blijven ook ijveren voor **meer bos** in Vlaanderen.

Naast dit alles rekenen wij ook de **toegang tot het gerecht** tot onze prioriteiten. Omdat de de Arhus-rechten in ons land nauwelijks worden toegepast, hebben wij met succes een procedure gestart tegen de Belgische staat. Deze wordt nu aangemaand om de milieubeweging een betere toegang tot de rechtsgang te garanderen. Een volgende stap is het indienen van een wetsvoorstel ter zake. Parallel willen we een procedure opstarten om ook de Arhus-regels inzake **inspraak** beter te doen toepassen in België. Het handhavingsbeleid in Vlaanderen zal ook in 2007 een aandachtspunt vormen, onder meer omdat het **ontwerpdecreet** dan voor het parlement komt. Dat is ook het geval voor de omzetting van de Europese richtlijn inzake **milieuaansprakelijkheid**.

Tot slot blijft onze aandacht gaan naar **de problematiek inzake fijn stof** en **geluidshinder**, onder meer in het dossier van de Luchthaven van Zaventem.
